

Trag Biljke NEDELJNIK #082 - Priprema za majski rasadnik

Datum: 11. Maj

NAPOMENA pre čitanja:

Pošto je Nedeljnik dugačak, da biste videli celi tekst kliknite na opciju "**Prikaži celi Nedeljnik**" koja se nalazi iznad ovog naslova i otvoriće vam celi Nedeljnik. Istu opciju imate i na kraju teksta.

Pogledajte livadu u proleće.

Kada ste na njoj videli rat?

Najezde?

Sve je u nekom davno uspostavljenom redu.

Ko smo mi da ga kvarimo?

Kratak sadržaj:

Majski rasadnik

(Vodič kroz kupusarice)

(Sovica pozemljuša u rasadnicima)

(Repelent za kukuruznu sovicu)

(Sprej od ljute paprike protiv gusenica)

Nadin kutak

Završava se prodaja Projekata bašte

Preparat za brzu obnovu biljaka nakon mraza

Najava konsultacija uživo

Kozmetika od rukole

Podsetnik na rokove

Obaveštenje o novim ponudama

Srela sam mladu ženu. Znamo se od ranije. Odmah sam na licu videla promenu – plastične intervencije, botoks. Nisam u tom trenutku pomislila da je lepša, mlađa već

sam se pitala koji unutrašnji problem ima ako u sebe ubrizgava plastiku. Čovek je jedino biće koje nagrđuje prirodom dato telo plastikom.

Zar nije jednostavnije ući dublje u svoje komplekse, analizirati svoje slabosti i shvatiti šta te to goni pa se nagrđuješ tako.

Imam 53 godine. Telo u skladu s godinama. Lice nema neke izražajne bore, ali ih zglobovi imaju. I svaku boru na svom zglobu volim. Ujutro se budim kao loše podmazana mašina. Ovo se telo naradilo, kilometraža je duga iza mene. Bol je proporcionalan iskustvu. Kada se probudim prvo osluškujem bol u desno zglobo. Pomirila sam se da će tu da živi zajedno sa mnom i zove se Verica. Poželim joj dobro jutro pa se dogovaramo šta ćemo da radimo u toku dana: Verica je lenja, a ja vredna pa naše partnerstvo je puno rasprava. Verica postoji, živa je, rodila se (izrodila) na temelju velikog stvaralaštva i nikakvo podmlađivanje nekom plastikom neće nju da izbací iz mog života. A sada kada je dobila ime to i ne želim.

Mnogo je važno da počnete da volite svoje telo onako kako ono jeste jer je raslo sa vašim duhom. Jer to što nagrđujemo svoje telo odražava se na celu planetu.

Čitam o Godzilli El Nino. Kakav grandiozan naziv za klimatski fenomen. I Godzilla živi, dobio je ime. Nastao je zbog nas. Klimatske promene izazivaju naše potrebe i naše lenjosti. Naši strahovi iznad svega! Kažu čeka nas jako toplo leto, toplotni talasi. Jeste li spremni za to?

Pričala sam za slavskim stolom sa starim poljoprivrednicima koji pamte vremena kada se bašte nisu zalivale, nije bilo najezdi. Deluje kao da su živeli u raji i da smo došli mi bahati, nesigurni, puni strahova i nekih komformizama da uništimo taj raj. Jer svaki put kada ugađamo sebi, postupamo loše u odnosu na prirodu mi smo dalje od raja.

Božije zapovesti su jasne samo ih se niko ne pridržava, a manifestuju se na sve sfere života.

Žena s plastikom na licu i klimatske promene su u direktnoj vezi jer to naše neprihvatanje starosti košta planetu i iznad svega menja naše živote.

Važno je da se prisetime da postoje tri ključna ljudska straha koja uništavaju planetu:

- strah od bolesti
- strah od gladi
- strah od starosti

Znam, sve ih objedinjuje strah od smrti. Nedostatak duhovnosti iznad svega hrani ove strahove. Lepo u sebe unesi da lepo iz sebe možeš izneti.

Strah od bolesti hrani kompletnu farmakoindustriju. Odvojivši nas od praistine naterali su nas da zaboravimo da priroda im lek za svaku boljku. Ključne lekovite biljke su na poternicama kao što je ambrozija.

Strah od gladi hrani industriju pesticida i mineralnih đubriva. Uče vas da bez njih nema berbe i da je to osnov zašto nema gladi u svetu. A gladuju ljudi na sve strane, samo se industrije bogate.

Strah od starosti je poganština teška. Svi ti lakovi, hidrogeni, botoksi, silikoni, veštačke trepavice, kose, nokti... sve to završava posredno u našem tanjiru. A ja ti dajem sledeći savet: ne nagrđuj svoje telo zbog drugog jer kome se ne sviđaš ne mora da te gleda. Stav koji ce doprineti očišćenju planete.

Koordinator: Goran Pivašević

Direktor: Jovan Banović

Jutjub: Sanja i Jan Rakić, Jovan Banović, Goran Pivašević

Instagram: Katarina Kremenović

Tik tok: Jovan Banović

FB stranica: Jovan Banović, Goran Pivašević

Administratori platforme: Nada Radinić, Marko Petković, Gordana Bojanić, Mia Božić, Jasmina Nenadić, Sabina Kovačić, Nina Martinović, Nedeljko Ivanešić.

Autor edukativnog programa, video materijala i tekstova sam ja Biljka.

Trag Biljke je jedna od retkih samoodrživih i međunarodnih platformi koja povezuje 30 zemalja, 394 gradova.

Kao jako mlada ostala sam bez oba roditelja. Otišli su u nedoba (ako tako mogu da definišem takav gubitak) kada sam ja bila na IV godini Veterine, a moja se setra bliznakinja lečila prvi put od karcinoma.

Nikada nisam stigla da tugujem za njima jer me tada dočekala opasno loša hipoteka na stan, bolesna sestra i nedostatak sredstava. Zato sam odlučila da se zaposlim.

U tom trenutku moj prosek je bio 9,9. Odluka da zamrznem godinu kako bih finansirala sestre je bila hrabrost i neophodnost. Do tog trenutka ja nikada nisam radila, nisam znala ni šta me čeka.

Pored mog fakulteta se trazio radnik u restoranu. Svi su mi govorili: kako ćeš ti kao najbolji student da prodaješ hranu studentima s tvoje klase? Mahalizam koji sam sasekla u korenu.

O, to je bila odlična vežba ega. Naučila sam da stavim cilj ispred sebe.

Kada sam ušla u restoran dočeka me vlasnik, sirovina, grmalj i sebi sam rekla: neka me sada zvezde pogledaju i sačuvaju.

Celi život sam u sebe unosila fino štivo, gradila svoju duhovnost i nisam znala kako se komunicira sa takvim ljudima.

On me pogledao i pitao šta znam da radim i rekla sam stanje kako jeste.

Znam da učim!

Da procenim stanje jetre mačke opipavanje abdomena.

Odlično tešim životinje dok im na stolu daju injekcije.

Najbolje znam da nacrtam sunce na zamagljenom staklu.

Da sam došla da radim neke fizičke poslove jer sam vegan od 13-e godine i ne mogu da radim u kuhinji. Ne znam kako izgleda meso koje je pečeno.

Tada je rekao nešto što ću pamtit i zauvek: hajde da vidimo šta zvezde o tebi kažu. Očitao je moje podatke u neki program i samo je rekao: zvezde kažu da si jako talentovana u kuhinji i zato ćeš raditi kao pomoćnik glavnom kuvaru.

Vrlo zanimljivo, **zvezde su bile na mojoj strani.**

I radila sam mesecima u kuhinji sa vrhunskim kuvarima dok nisam i sama preuzela kuhinju. Tu sam naučila kako se organizovati u kuhinji jer to vam je igra šaha. A taj sistem mi je pomogao da se organizujem u bašti.

Smatram da postoje nekoliko ključnih tačaka u kojima sam naglo sazrela, a to jeste bio trenutak u kome sam po put počela da izgovaram rečenicu koju ponavljam i dan danas: **možda ja to nikada nisam radila ali ne znači da ja ne umem to da radim.** Ovo izgovara Pipi duga Čarapa i to je moj mantra kroz život.

Ako nikada niste do sada uzgajali biljke, imali baštu, proizvodili hranu uvek postoji prva bašta i prva biljka koju smo svi posadili. Ali, što bi rekla Pipi, ne znači da to ne umete da radite.

Ako pred sebe stavite cilj sve ostalo je lako. Mi često saplićemo sebe negativnim odnosom prema svom iskustvu ili neiskustvu. Ništa nije lako i ne treba da bude lako. To ne očekujte. Ali je važno da se savlada.

MAJSKI RASADNIK

Majski rasadnik je više radni naziv jer se samo na Kontinentu postavlja u maju. Na planinama se postavlja početkom juna, a na Primorju u avgustu.

Majski rasadnik je tematski rasadnik koji nas vodi u zimsku zonu. Zaslužuje posebno mesto u Nedeljniku jer bez njega ne možete da završite program. Svi prethodni rasadnici su podudarani sa konvencionalnim programom pa tako sada možete da kupite sadnice gotovo svih kultura koje sadimo u naše projekte Motivacione bio bašte, osim nekih u manjem broju kao što su cvekle, blitve, mrkve, andske jagode, lufe, lagenarije i tomatilo.

Ono što je specifično za majski rasadnik je to da se presadnja radi u julu kada na pijacama i u rasadnicima nema presade na raspolaganju. A ako je i nađete ona je jako skupa. Nije baš prijatno kupiti sadnicu kupusa za par eura i onda ti je preko noći pojede puž ili neki drugi predator. Zato je važno da ovaj rasadnik shvatite najozbiljnije ili mnogo ozbiljnije nego prethodne rasadnike jer za njega nema popravnog. Ako ga ne postavite ne možete da imate ni blizu postavku zimske zone sa izobiljem.

Kod majskog rasadnika imamo dva problema: baštovani su umorni od rasadnika, a onda kada se presađuje rasadnik uglavnom su na godišnjim odmorima ili imaju borbu oko zalivanja.

Ova sezona je nekako ubrzana i jako brzo smo uleteli u presadnju crvene zone. Tako ćemo brzo i doći do zimske zone koja se postavlja već u julu. Za postavku ovog rasadnika koristite iste žardinjere koje ste ispraznili presadnjom svih prethodnih rasadnika. Prednost je za sve nas to što je majski rasadnik vanjski i nije ugrožen mrazom. Kada ga posejete ne morate ga iznositi i unositi kao prethodne rasadnike.

Iako ovo zvuči kao jedna bezbrižna situacija ovaj rasadnik prati veliki problem, a to su sovice pozemljuše i kukuruzna sovica. Mnogo puta mi se desilo da su sovice prekratile biljke bukvalno preko noći pa je pregled na sovicu ključni deo zaštite. Majski rasadnik je potrebno postaviti negde u hlad i samo ga redovno zalivati. Tresetne mušice, poleganje i prerastanje presade nisu problemi koje možete da očekujete.

Ako bih morala da biram koji je rasadnik najbitniji to bi bio upravo ovaj rasadnik jer nam obezbeđuje zimsku hranu.

Šta sejemo u ovom rasadniku?

Brokula – ako je volite u velikim količinama sada je vreme i da je uzgojite jer je jesen idealna za njen uzgoj. Kupusarice se preko leta muče jer je njima potrebna vlaga oko lista ali preko jeseni mi nemamo mnogo problema s njima.

Karfiol – takođe u većoj količini jer je ovo uzgoj karfiola i za zamrzivač.

Kupus za kiseljenje – bilo koja sorta osim Ditmara ranog.

Raštan i lisnati keljovi – savetujem i njih u većoj količini jer sve biljke u jednom trenutku prestaju da rastu jer idu na hibernaciju pa je važno da imate mnogo listova za berbu preko zime.

Glavati kelj - samo ako volite da ga jedete i njega možete u većoj količini.

Kelerabe – one se svuda mogu ubacivati ali ih sejemo i u julskom rasadniku pa za njih postoji popravni. Kelerabe se svuda mogu ubacivati jer zauzimaju malo mesta pa meni su uvek zastupljene u velikom broju u rasadnicima.

Prokelj – ukoliko ga ne jedete preskočite ga, ali ako ga obožavate kao ja onda u velikoj količini.

A sada se pitate šta je to velika količina? Ako imate naš Projekat bašte onda imate i tačna mesta gde idu kupusarice u Zimskoj zoni, ali uvek možete da proširite baštu i da dodate setveni grm samo sa kupusaricama. Kada prežive stenice u avgustu kupusarice nemaju mnogo predatora pa ih možemo posaditi kao monokulturu. Za sve vas koji nemate naš Projekat bašte neka pod pojmom velika količina bude bar po 30 sadnica od svake kulture i tome dodajte do 15% veći broj zbog potencijalnih gubitaka.

Održavanje i nega kupusarica je pojašnjeno u Vodiču za uzgoj kupusarica pa ga sada ponavljam kako bismo kompletnu negu imali na jednom mestu.

VODIČ ZA UZGOJ KUPUSARICA

Kada u kalendarima i u vašim projektima napišem kupusarice mislim na: kupus, kelerabu, glavati kelj, lisnati kelj, brokulu, karfiol, prokelj, raštan, ukrasni kupus.

Kineski kupus, pak čoi su posebno obeleženi.

Kupusarice sejemo u 4 kalendara: decembar (lekcija 1 će biti otvorena članovima učionice na vreme), februarski rasadnik, majski rasadnik i julski rasadnik. U kalendarim uvek pišem koje sorte da izaberete i koliko kojih vrsta da sadite. Sve to vam prate lekcije.

Kupusarice spadaju u azot zavisne kulture pa ih je potrebno pravilno hraniti.

Prva dohrana počinje kada razviju prvi list u rasadniku: ovsena voda, đubrivo od kvasca, vrbin sok, rižina voda, kurkuma.

Kada presadite biljku prva dohrana počinje 2 nedelje nakon presadnje – tbđ na bazi N i dodatak pepela – u 10 l razblaženog tbđ dodati 180 g pepela (to vam je jedana čaša od 200 ml)

30 dana nakon presadnje dohrana sa tbđ miks od K, N, Si, P ili da prevedem na jezik resursa tbđ od listova rukole, rotkvica, listova salate, pera crnog luka. Tada imamo i berbu ovih kultura. Uvek povezujte resurse.

Dalje sledi *kontinuirana dohrana* miks od J, Mg, CA, K, N, P. Da prevedem na jezik resura tbđ od listova peršuna, mrkve, listova cvekle, amaranta i ambrozije.

U Čitaonici se nalazi grupa tabela na kojima su napisane biljke i uz njih dominantni mineral pa izaberite resurs koji imate.

Kada su male sadnice čest problem je *poleganje presade.* U pitanju je gljivica pa to prevenirate mesanjem bibera ili cimeta sa supstratom (2 kasike u jednu žardinjeru),

posipanjem cimeta ili kurkume po vrhu saksije, zalivanjem i prskanjem belolučnom vodom (2 kasike granuliranog luka u 1 l vode). Ova belolucna voda vam odbija i male *tresetne musice* koje prate uzgoj presade.

Kupusarice napadaju odmah nakon presadnje *buvači*. Kada ih odbranimo od njih dolaze nam *kopusne stenice*. Sistemi odbrane se kreću od mreža koje odmah postavljate do 5 prirodnih insekticida koji su opisani u istoimenoj epizodi ali i u samoj Čitaonici imate zbirku preparata. Ključ je u upornosti.

Kopus – kad počne da se glaviči skidamo mu donje listove, do 3 lista. 2 do 3 puta u sezoni.

Glavati kelj – isti tretman kao kupus.

Lisnati kelj i raštan – čim formira 7 listova počinjete berbu listova jer tako stimulirate rast biljke i razvoj novih listova.

Brokula može biti mnogocvetna i monocvetna. Morate znati koju ste posejali. Ako kupujete standardno seme u apoteci to je uglavnom mnogocvetna brokula. Raste kao grm i daje puno malih cvetova svuda koje je neophodno brati redovno jer tako stimulirate razvoj novih cvetova. Monocvetna daje jedan veliki cvet u sredini. Cvet brokule je otporan na minuse.

Prokelj – jesenje kultura kojoj je potrebno skidati donje listove čim naraste do 50 cm, a kada dostigne visinu do 70 ili 80 cm radi se dekapitacija vrha.

Karfiol – potrebno je vezati listove na vrh čim vidite da se formira beli plod. Ovo nije neophodno kod umerenih temperatura ali kod visokih ili jako niskih plod će propasti.

Potamniće ili istrunuti. Cela biljka je otporna na niske temperature ali plod nije.

Ukrasni kupus – jestiva kultura koja ne zahteva posebnu manipulaciju osim ako ne želite da formirate ukrasne forme kada je potrebno redovno skidati donje listove i na taj način stimulisati rast biljke u visinu gde će se otvoriti ukrasna forma vrha biljke.

Keleraba – imate ih u 3 boje, a posebno je zanimljiva podzemna, Hofmnova keleraba, nadzemnim kelerabama se skidaju donji listovi kada formira zadebljali nadzemni plod veličine kokošnjeg jajeta

Majski rasadnik nisu samo kupusarice već se radi i setva drugih kultura:

Cvekla – ovo je cvekla koja u jesen dospeva za kiseljenje. Savetujem da to bude cilindra ali to je samo preporuka. Ona je duguljasta, lako se reže, dekorativna je i daje visoke prinose.

Blitva – nije neophodna ukoliko je imate u velikoj količini jer se ponavlja u julskom rasadniku. Ja je neću sejati sada jer imam dve žardinjere blitve koje čekaju presadnju i mogu se saditi i u julu.

Praziluk - sorta Carentan, ali ako imate puno praziluka koji vam je ostao iz decembra slobodno i njega sadite. Ja imam dve žardinjere s prazilukom pa ću ovu setvu u majskom rasadniku preskočiti.

Krastavac – ovde se misli na kornišone za kiseljenje, ali može bilo koja sorta krastavca. Izračunajte koliko vam sadnica treba jer se u Projektima bašte nalaze na mestima gde smo obrali grašak.

Gomoljasti komorač – samo ako želite da ga jedete, ne učestvuje u sistemu zaštite i nije neophodan u bašti.

Seme crnog luka – za uzgoj lučica. Imamo epizodu Uzgoj crnog luka iz semena pa savetujem da je pogledate.

A ovde ću dati savete kako da se rešite dva velika problema: sovica pozemljuša i kukuruzna sovica.

SOVICA POZEMLJUŠA U RASADNICIMA

Sovica pozemljuša se krije u zemlji, ne možete je videti ali ako upratite svoje rasadnike videćete da ih nešto jede. Izlazi uglavnom noću i u stanju je za jednu noć da uništi sve rasadnike.

Rešenje je da svakodnevno pregledate saksije i posipate po površini kakao jer ga pozemljuše ne vole.

REPELENT ZA KUKURUZNU SOVICU

Recept: 5 supenih kašika taloga kafe prokuvate u 1 l vode. Ostavite da se ohladi. Nakon toga procedite i prskate biljke nerazređenom tečnošću.

SPREJ OD LJUTE PAPRIKE PROTIV GUSENICA

1 kašičica ljute mlevene paprike se stavi u 1 l vode. Prskaju se listovi sa donje strane. Prskanje se ponavlja na 5 do 7 dana.

Način setve rasadnika

Iskoristite iste žardinjere. Napunite ih mešavinom 321 ili samo supstratom do 2/3. zalijete. Pospite seme i prekrijte seme čistim supstratom.

Majski rasadnik se presađuje od 15.07. i svima savetujem da se kupusarice presade na vreme. Optimalno je do sredine avgusta.

Sadnice kupusarica moraju da budu jake i zrele pre zime kako bi izdržale niske temperature. Kupusi se glaviče i pod snegom.

Ulazimo u leto, a ja već mislim na zimu.

Majski rasadnik se postavlja od 30.05. do 10.06.

Piše: Nada Radinić

Danas je bilo jako vruće (subota) i stalno sam se sklanjala u hlad dok sam pokušavala napraviti neku korist u vrtu. Svibanj je tek krenuo, ali Sunce ima snagu kao u sred ljeta. Vidim to i po mojim presadnicama koje su u malim čašicama i već nakon nekoliko sati jutarnjeg sunca moram ih zakloniti nekom zasjenom jer im se korijenje pregrije i cijela biljka se opusti iako je zemlja u posudici dovoljno vlažna. Kad ih presadim u gredice, pod debeli sloj malča, moći će podnijeti svaku ljetnu vrućinu.

Na svakom koraku se može vidjeti kako se klima promijenila. Bez obzira mislimo li da su klimatske promjene rezultat ljudskog djelovanja, prirodnih ciklusa ili kombinacije svega pomalo - teško je ne primijetiti da se sve mijenja pa i godišnja doba. Ljeto je intenzivnije, proljeće se jako skratilo, a značajno se izmijenila i jesen - postala je toplija, sušnija, pomaknula svoje uobičajene granice. Zima je često vrlo blaga, pa se pojavljuju štetnici koji nekad nisu bili uobičajeni. Iako su česte suše, padaline budu intenzivnije i u kraćim vremenskim razdobljima, što utječe na neuravnoteženu vlažnost tla.

Biljke cvjetaju ranije nego prije. Povrće traži više vode. Lišće u jesen ne postiže svoju svoju divnu intenzivnu boju već postaje zagasitije ili ju zadržava puno kraće nego inače. Neke biljke koje su prije uspijevale bez problema danas puno lošije plodonose. A opet, neke mediteranske kulture sada uspijevaju i tamo gdje ih prije gotovo nitko nije sadio.

Takve prilike nužno traže prilagodbu. Sve više vrtlara skuplja kišnicu. Sade se otpornije sorte biljaka, a vrijeme sadnje često se pomiče nekoliko tjedana ranije ili kasnije nego nekada. Malčiranje zemlje postalo je nužnost jer pomaže zadržati vlagu tijekom vrućih ljetnih dana.

Jeste li znali da drveće više nije isto kao prije? Kod mnogih vrsta drva vrijedi pravilo da sporiji rast često znači gušće i čvršće drvo. Kada stablo raste polako, godovi (krugovi koji se vide na presjeku debla) budu uži i gušći. Takvo drvo obično ima veću gustoću i otpornost.

Danas, zbog toplijih temperatura, duljih vegetacijskih sezona i drugačijeg režima padalina mnoga stabla rastu brže nego prije. To zvuči pozitivno, ali nije tako. Brži rast često znači šire godove, rahliju strukturu, manju gustoću drveta i slabiju čvrstoću.

Posebno je zanimljiv primjer Venecija koja stoji na drvenim pilotima zabijenim u muljevito tlo lagune. Najčešće su korišteni ariš, hrast i joha. Ta stabla dolazila su iz šuma koje su rasle sporije, često u hladnijim klimatskim uvjetima nego danas. Drvo je bilo izuzetno gusto i trajno.

Zanimljivo je da drvo pod vodom može trajati stoljećima jer nema dovoljno kisika za razvoj organizama koji uzrokuju truljenje. Ali današnje drvo iste vrste često nema identične karakteristike kao prije nekoliko stotina godina. To primjećuju restauratori, stolari, graditelji drvenih kuća, proizvođači glazbenih instrumenata. Neki violinisti i graditelji violina tvrde da je gotovo nemoguće pronaći drvo kakvo su koristili stari majstori poput Antonija Stradivarija. Postoji i zanimljiva teorija da su violine iz 17. i 18. stoljeća imale poseban zvuk djelomično zato što je drvo tada raslo sporije tijekom razdoblja hladnije klime poznate kao "Malo ledeno doba".

Klimatske promjene ne utječu samo na temperature i vremensku prognozu, nego i na stvari koje možda nikada ne bismo povezali s klimom.

Nekad smo vrt zamišljali potpuno otvoren i okupan suncem, dok danas sve više ljudi ostavlja dijelove vrta pod drvećem. Mnogi su primijetili koliko je hlad postao važan. Kod mene je također najveći dio povrtnjaka raspoređen između voćaka koje djelotvorno štite gredice svojom šarenom hladovinom.

Vrtovi danas više nisu samo mjesta za uzgoj hrane ili cvijeća. Postali su i mali prostori mira. U svijetu koji je često ubrzan i bučan, ljudi ponovno otkrivaju koliko smiruje nekoliko minuta provedenih među biljkama, bez mobitela i žurbe.

I dok se stručnjaci raspravljaju o statistikama, modelima i prognozama za budućnost, mi - ljudi koji svjesno promatramo svijet oko sebe, radimo male promjene u svakodnevnom životu. Sadimo biljke koje bolje podnose sušu, uređujemo dvorišta, terase i balkone s više zelenila, nastojimo pažljivije koristiti vodu...

Kažu da je isključivo čovjek kriv za klimatske promjene zbog prekomjernih emisija CO₂. Također neki tvrde da su uzrok zatopljenja prirodne pojave i Sunčeva aktivnost koja ima svoje stalne vremenske cikluse, a od njih itekako ovisi stanje na Zemlji. Također nije za zanemariti činjenica da Zemlja nije statičan već vrlo dinamičan sustav. Znanstvenici već dugo prate postupno slabljenje dijelova magnetskog polja, te pomicanje sjevernog magnetsko pola. Tijekom povijesti Zemlje magnetski polovi su se više puta mijenjali. To je geološka činjenica vidljiva u stijinama i oceanskom dnu. U školi smo naučili da magnetsko polje štiti Zemlju od dijela Sunčevih čestica i kozmičkog zračenja i da bi bez njega život na Zemlji izgledao potpuno drukčije.

Kako god bilo, promjene u vrtovima, šumama, godišnjim dobima i ponašanju biljaka i životinja su vidljive svima i ne možemo ih zanemariti. Možemo se pokušati prilagoditi i nastojati ne pridonositi njihovom pogoršanju. Svatko na način koji smatra ispravnim. Treba samo uposliti svoju savjest. Nema boljeg alata.

Na svom blogu sam pripremila malo vedrije teme, a sve vas čeka na linku:

[Probaj ovako! - Nadin kutak 82](#)

Lijep pozdrav!

Završava se prodaja Projekata bašte

Ovo je poslednji Nedeljnik u kome ću pisati o Projektima bašte. Za ovu godinu je svakako poslednji.

Svesna sam da su Projekti bašte mnogima od vas korisni i da neki od vas već imaju svoj primerak, ali i da neki od vas nisu zainteresovani.

A svesna da neki od vas danas prvi put čuju za nove verzije Projekata bašte, iako su dostupni već 3 meseca.

I znam da svi vi razumete da je prošli put, nakon zatvaranja prodaje, imejl inboks postao pun molbi i kritika. Neki baštovani su nas molili da im dopustimo kupovinu, a neki su nas kritikovali, jer informacija o zatvaranju nije došla do njih.

I svesna sam da će se ovog puta isto to ponoviti, ali svi vi koji redovno pratite email pisma ste mi svedoci da sam vas na vreme obavestila o zatvaranju...

Znate i razloge zatvaranja novih verzija Projekata bašte. Trenutno u našem Timu imamo dve frakcije. Jedan deo Tima predlaže da se potrudimo i da ponovo pripremimo potpuno nove verzije 2027. godine, a drugi deo Tima misli da nećemo imati dovoljno vremena za nove verzije Projekata bašte ni sledeće godine...

Realno je da nas čeka mnogo novih obaveza, jer imamo planove do kraja naredne godine ucrtane pa eto prepuštamo se njima.

Ako se pitate šta ja mislim, iskreno da vam kažem, ne znam ni kako sam uspela da pronađem vreme da pišem sva ta email pisma, da vas podsećam na Projekat bašte, budim želju da pročitate pismo... Ovi meseci su iziskivali mnogo vremena koje je trebalo uložiti kako bi informacija došla do vas.

Projekat bašte nije samo plan za sadnju, celovito je rešenje i znam da će kao jedna inovaciju u baštovanstvu da bude neophodnost zauzetom čoveku i da su ovakva rešenja nekako izneta ispred svog vremena kao što je uostalom i moj život.

Da me neko sada vrati na početak ove prodaje rekla bih da za to nemam vremena ali to vam je ista priča od samog početka ovog Nedeljnika – prepuštanje trenutku pa gde nas to dovede i uvek nas dovodi do iskustva.

Zbog toga vas podsećam da nove verzije Projekata bašte (Projekat bašte za 10 gredica i Projekat balkon bio bašte) više neće biti dostupne za kupovinu **nakon 15.05.2026.**

Naravno, svi vi koji imate svoje Projekte bašte ostaju zauvek u vašem vlasništvu i mogu da se koriste doživotno.

Doživotno možda zvuči apstraktno, ali to znači da vi svoju baštu možete da započnete i sada na leto, ali i na jesen ili sledećeg proleća...

Kada se god budete odlučili za početak uzgoja sopstvene zdrave hrane imaćete spreman gotov plan kojeg samo treba da pratite korak po korak da bi vas bašta hranila tokom cele godine.

Eto na primer želite baštu da započnete na leto i treba vam presada. To je rešeno, jer u Video-vodičima imate Vodič kroz rasadnike gde su vam objašnjeni rasadnici i kako da ih uzgajete od nule, korak po korak.

Onda otvorite analize gredica, vidite šta, gde i kada sejete i sadite...

Pogledate Vodič kroz analize gredica gde vam je objašnjeno kako da sadite, kako da pripremite presadu, na koji razmak da posadite...

I isti princip je **KADA GOD ODLUČITE DA UZGAJATE SVOJU HRANU**. Projekti bašte nemaju rok trajanja. Isto će da važe i za 10 godina.

Isto će da budu korisni i vašoj deci ili unucima.

Samo nisu zauvek dostupni za kupovinu. Ostalo je još malo **manje od 5 dana** do zatvaranja. Ja se tom zatvaranju radujem jer će i snimanja da budu jednostavnija.

Više informacija možete da pročitate ovde:

<https://tragbiljke.com/projekti-bio-baste/>

Nakon zatvaranja prodaje čeka nas serija aktivnosti do kraja godine koje će vas sigurno radovati i bićete upućeni u svaku od njih.

Hvala vam na razumevanju!

PREPARAT ZA BRZU OBNOVU BILJAKA NAKON MRAZA

Potrebne su vam ljuske crnog luka koje u sebi sadrže: karoten, niacin, fitoncide, vitamin B, kvercetin. Svi oni zajedno podižu imunitet i pospešuju zarastanje rana na biljkama.

3 šake ljuski crnog luka skuvate u 2 l vode dok ne dobijete gustu tamnu tečnost. Tada dodajete kašiku kurkume koja se bori protiv bakterijskih i gljivičnih infekcija. Nakon toga i 3 kašike suvog kvasca kao izvor aminokiselina. Stavite da odstoji 2 sata pa na 2 l ove tečnosti dodate 10 l vode. Time prskate biljke i vrlo brzo ćete videti da se biljke oporavljaju.

NAJAVA KONSULTACIJA UŽIVO

U utorak 12.05.u 20:00 održaćemo Konsultacije uživo gde ćete moći da postavljate pitanja na koja je potreban opširniji odgovor. Konsultacije se održavaju svakog drugog utorka na našem jutjub kanalu i instagramu. Prošlog utorka ih nije bilo zbog mojih unapred isplaniranih aktivnosti. Usred smo sezone, bude nam se lagano i predatori pa sam sigurna da imate puno pitanja za mene.

Gledamo se u utorak!

KOZMETIKA OD RUKOLE

Rukola nam uskoro cveta pa iako jedan deo procvetale rukole uklanjamo, jedan deo ide u TBĐ na bazi K, svi koji imaju naš Edukativni paket i uz njega 250 recepata prirodne kozmetike znaju da postoji deo sa kozmetikom od rukole pa sa vama sada delim meni najdraži recept za masku za kosu od rukole.

200 g rukole

10 kašika maslinovog ulja

3 kašike pirinčane vode (izdvojiti kod kuvanja pirinča

Sve izblendati. Homogenizovanu smesu staviti na kosu. Maska se drži sat vremena.

PODSETNIK NA ROKOVE

Kontinent – presadnja crvene zone počinje od 10.05. obratite pažnju na prognozu pre same presadnje. Obavezno pogledajte dugoročnu prognozu kako biste se uverili da nema u najavi pad temperatura ili potencijalni mraz. Strpljivo jer ima vremena za presadnju.

Primorje – u toku je nega biljaka, dohrana, nadogradnja.

ŠTA PRIMORCI JOŠ UVEK MOGU DA SADE?

za one koji tek sada pokreću bašte na primorju

Tikvice

Krastavce

Paprike

Paradajz

Patlidzan

Tikve duge loze

Lubenice

Dinje

Blitvu

Cveklu

Soju, edamame

Lufe

Lagenarije

Nisku boraniju

Krompir na travi

I sve može DS. To je prednost takve klime. U septembru započinjete novi ciklus ili program. Program za primorce definisan u kalendarima traje od 15.avgusta do 15.maja, a ostalo je održavanje bašte.

Cilj programa je dovesti vas do plodonošenja dok biljke ne šćepaju visoke temperature. Takođe, veći deo primorja ima tokom turističke sezone restrikcije vode i cilj je da stabilne biljke dočekaju taj period.

Uslojavajte u ovom periodu kako biste imali spremne sisteme

Planine - u toku je setva aprilskog rasadnika kao i presadnja na otvorenom polju mrkve, praziluka, celera, blitve, cvekle, paštrnjaka, kupusarica.

OBAVEŠTENJE O NOVIM PONUDAMA

Do **15.05.2026.** biće dostupne za kupovinu dve nove verzije Projekata bašte i tada se povlače iz prodaje, a u pitanju su:

- **Projekat balkon bio bašte**

- **Projekat bašte za 10 gredica**

Obe verzije dostupne su i u verzijama za svaku klimatsku zonu (svoju klimatsku zonu birate na web-stranici).

Tako da su svi baštovani ovog puta dobili **gotovo rešenje gde je svaki korak unapred snimljen, ucrtan i isplaniran** tako da nije moguće napraviti grešku u bašti.

Svaki put kada dođete u svoju baštu znaćete tačno šta treba da radite da biste imali baštu koja vas hrani tokom cele godine.

Ako mislite da bi i vama bilo korisno da imate Projekat za svoju baštu, više informacija o obe verzije Projekata bašte možete pogledati ispod:

<https://tragbiljke.com/projekti-bio-baste/>

Kao što znate iz obaveštenja u prošlim Nedeljnicima, **individualni mentorski rad se neće održavati ove sezone**. I ta opcija članstva na našoj edukativnoj platformi je trenutno zatvorena.

Postoji i drugi vid članstva, a to je kolektivni mentorski rad, ulazak u našu Učionicu, odnosno našu celu Zajednicu.

Pa ako mislite da bi vam pomoglo da imate mene kao svog mentora kome možete da postavljate pitanja u Učionici, ali i da učite iz pitanja drugih baštovana, kao i edukativnog sadržaja koji se nalazi u Čitaonici...

Još uvek se možete prijaviti za mart.

Prijava se vrši preko naše web-stranice popunjavanjem jednostavne ankete. Nakon popunjene ankete kontaktiraće vas naš koordinator Goran Pivašević putem aplikacije Viber sa dodatnim informacijama.

Za anketu kliknite ovde: <https://tragbiljke.com/trag-biljke-ucionica/>

Sledeći Nedeljnik očekujte u naredni ponedeljak.

Do tada, ostanite nam dobro!

Biljana,

Trag Biljke Tim

Trag Biljke

Banja Luka

Odjava sa Nedeljnika:

Ukoliko više ne želite da primete naš Nedeljnik, možete se odjaviti klikom na:

[Odjavi me!](#)

Bosnia and Herzegovina

